

Съобщение за пресата

Люксембург, 9 ноември 2022 г.

Подкрепата от ЕС за въгледобивните региони не е допринесла значително за климатичния преход

В публикувания днес от Европейската сметна палата нов доклад се посочва, че финансовата подкрепа от ЕС за въгледобивните региони е имала ограничен принос за създаването на работни места и за енергийния преход. Въпреки цялостния напредък въглищата остават значителен източник на емисии на парникови газове в няколко държави — членки на ЕС. Ето защо одиторите на ЕС призовават средствата от новия Фонд за справедлив преход да се използват ефективно и ефикасно, за да се смекчи социално-икономическото въздействие на прехода към неутралност по отношение на климата върху въгледобивните региони в ЕС.

През последните десетилетия във въгледобивния сектор в ЕС се наблюдава траен упадък. ЕС отпуска средства по политиката на сближаване за подкрепа на социално-икономическия преход и прехода към неутралност по отношение на климата. През периода 2014—2020 г. са отпускани около 12,5 млрд. евро в седемте одитирани въгледобивни региона. Въпреки значителното намаляване на производството, горенето на въглища е било източник на 15 % от емисиите на парникови газове през 2019 г. Новият Зелен пакт определя прекратяването на употребата на въглища като ключово за изпълнението на целите на ЕС в областта на климата за 2030 г. и за постигането на неутралност по отношение на климата до 2050 г. Чрез създадения през юни 2021 г. Фонд за справедлив преход ще се предоставят 19,3 млрд. евро за периода 2021—2027 г. на регионите и секторите, които са най-засегнати от прехода към неутралност по отношение на климата.

„Фондът за справедлив преход, който е ключов компонент на Европейския зелен пакт, предоставя значителни допълнителни ресурси на въгледобивните региони“, заяви Николаос Милионис, членът на ЕСП, който отговаря за одита. *„Европейската комисия следва да се увери, че европейските средства подкрепят ясни действия, насочени към спиране на използването на въглища, като взема предвид и напрежението на енергийния пазар след руското нашествие в Украйна.“*

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на изготвения от Европейската сметна палата специален доклад. Пълният текст на документа е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Намаляването на производството на въглища неизбежно е довело до спад на броя на работниците, заети в този сектор. В някои региони този брой намалява чрез естествени промени в заетостта и пенсиониранията, например в Лаузиц (Германия) и Силезия (Полша), докато в други региони, например в Моравия-Силезия (Чехия), въгледобивните предприятия е трябвало да съкращават работници. За съкратените работници е била осигурена преквалификация, финансирана с европейски средства, но поради липсата на данни относно участието им в такива курсове одиторите не можаха да оценят дали това е им е помогнало да започнат нова работа. Одиторите също така не установиха значителни промени в производствения капацитет за възобновяема енергия в разгледаните от тях региони. Финансираните от ЕС инвестиции в икономии на енергия също са имали ограничен ефект или не е могло да бъдат количествено определени.

Преди да предложи Фонда за справедлив преход, насочен към най-засегнатите региони и сектори, Европейската комисия не е провела задълбочен анализ на резултатите, постигнати с отпуснатите в миналото средства от ЕС в тези райони, нито на все още непосредствените нужди. По-специално, одиторите изтъкват риска от това средствата да бъдат изразходвани, без преходът действително да се осъществи. Ограниченият срок на програмата води до нарастване на този риск, тъй като за по-голямата част от средствата ще трябва да бъдат поети ангажименти до края на 2023 г. и те ще трябва да се използват до края на 2026 г. Нашествието на Русия в Украйна през 2022 г. и последствията от него за енергийния пазар също могат да доведат до забавяния в прехода към източници, различни от въглищата.

И накрая, одиторите констатираха, че в някои държави от ЕС местните въглища са заменени от внос или от други изкопаеми горива. Германия и Полша например значително са повишили вноса си на въглища през последните 15 години. Като резултат, въглищата продължават да бъдат значителен източник на емисии на парникови газове, особено в Полша, Чехия, България, Германия, Словения и Румъния. Одиторите установиха още, че на емисиите на метан от закрити или изоставени мини не е било обърнато достатъчно внимание.

Обща информация

Настоящият одит представя преглед на ролята на отпуснатите от ЕС средства за социално-икономическия и енергийния преход в регионите, в които се наблюдава спад на въгледобивната промишленост. Социално-икономическият и енергиен преход във въгледобивните региони представлява процеса на пренасочване на икономиката с цел да се заместят работните места, изгубени поради прекратяването на употребата на въглища, да се реализират спестявания на енергия и да се премине към източници на енергия, съвместими с целите на ЕС в областта на климата.

Специален доклад 22/2022 „Подкрепа от ЕС за въгледобивните региони — ограничен фокус върху социално-икономическия и енергийния преход“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu).

Контакт с пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 691 553 547